Mr. S Sharma: Former Minister for Fisheries, Registration & Harbour Engineering, Electricity and Co-operation in the Government of Kerala and was the first Pro Chancellor of Kerala University of Fisheries and Ocean Studies (KUFOS). He has also served as the chairman of Smart City, Kochi and has been on the Board of Cochin International Airport Ltd. He has been working for decades among the fishermen community addressing their problems and always stood for the welfare and upliftment of the fisheries sector.

കേരളത്തിന്റെ മത്സ്യമേഖല വികസനം

(സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ "കേരളീയം" പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി നടക്കുന്ന സെമിനാറിൽ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി)

കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയിൽ മത്സ്യമേഖല നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. 590 കിലോമീറ്റർ ദൈർഘ്യമുള്ള കടൽത്തീരം, 39,136 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള കോണ്ടിനെന്റൽ ഷെൽഫ്, 2,18,536 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല, 53 കായലുകൾ, 44 നദികൾ, 35 ജല സംഭരണികൾ എന്നിവ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം കൊണ്ടും മത്സ്യ ഉല്പാദനം കൊണ്ടും സമ്പുഷ്ടമായിരുന്നു. കേരളത്തിന്റെ തീരക്കടൽ പ്രദേശം ലോകത്തിൽ തന്നെ ഏറ്റവും ഫലഭൂയിഷ്ടമായതും ഉൽപ്പാദനക്ഷമവുമാണ്. കേരള തീരത്ത് കാണുന്ന ചാകര എന്ന അപൂർവ്വ പ്രതിഭാസത്തിന്റെ ഉല്പത്തിയെക്കുറിച്ച് ഇപ്പോഴും പഠനങ്ങൾ നടക്കുകയാണ്. ത്രിപുര കഴിഞ്ഞാൽ പ്രതിശീർഷ മത്സ്യ ഉപയോഗത്തിൽ കേരളത്തിന് രണ്ടാം സ്ഥാനമാണുള്ളത് (20 കിലോഗ്രാം). ഇത് ദേശീയ ശരാശരി ഉപഭോഗത്തിന്റെ മൂന്ന് മടങ്ങാണ്. കേരളത്തിലെ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രതിശീർഷമത്സ്യ ഉപയോഗം വാർഷികാടിസ്ഥാനത്തിൽ 2.262 കിലോഗ്രാം ആകുമ്പോൾ ദേശീയതലത്തിൽ ഇത് വെറും 266 ഗ്രാം മാത്രമാണ്. തീരപ്രദേശത്തെ പ്രധാന ഉപജീവന മേഖലയായ മത്സ്യബന്ധനം 222 കടലോര മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങളിലും, 113 ഉൾനാടൻ ഗ്രാമങ്ങളിലുമായി താമസിക്കുന്ന ഏകദേശം 10.29 ലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ മുഖ്യ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമാണ്. സംസ്ഥാന ജനസംഖ്യയുടെ 1.08% ജനത മത്സ്യമേഖലയെ ആശ്രയിച്ച് ഉപജീവനം നടത്തുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ 1.86 ലക്ഷം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കു പുറമെ 1.64 ലക്ഷം പേർ അനുബന്ധ മേഖലകളായ മത്സ്യ സംസ്കരണം, വിപണനം, വിതരണം എന്നീ മേഖലകളിൽ പണിയെടുക്കുന്നു. പ്രതിവർഷം 8 ലക്ഷത്തോളം മത്സ്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കേരളം 2021-22 ൽ 6396 കോടി രൂപ വിദേശ നാണ്യം നേടി. എന്നിരുന്നാലും, മത്സ്യബന്ധന രംഗത്തെ കൂടുതൽ മത്സരവും യാന വർദ്ധനവും കാരണം തീരക്കടൽ പ്രദേശം അമിത മത്സ്യബന്ധന സമ്മർദ്ദത്തിന് വിധേയമായി. പ്രതിശീർഷ മത്സ്യലഭ്യതയിൽ കുറവ് നേരിട്ട് വരുമാനം കുറഞ്ഞുവരുന്നു. മത്സ്യ വിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരത അപകടസ്ഥിതിയിലാണ്. ഉൾനാടൻ മത്സ്യോല്പാദനത്തിൽ കേരളം ഏഴാം സ്ഥാനത്ത് എന്നത് ഈ മേഖലയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുവാൻ ഇനിയും കഴിയുന്നില്ല എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം നമ്മെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു. മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഹെക്ടർ ഒന്നിന് 3000 കിലോഗ്രാം വരെ ഉല്പാദന ക്ഷമത കൈവരിച്ചപ്പോൾ കേരളത്തിൽ ഇത് വെറും 300 കിലോഗ്രാം മാത്രമാണ്. ദേശീയതലത്തിൽ മത്സ്യ ഉല്പാദനത്തിന്റെ 75% വരെ ഉൾനാടൻ മത്സ്യമേഖലയും മത്സ്യകൃഷിയും സംഭാവന ചെയ്യുമ്പോൾ കേരളത്തിൽ ഇത് വെറും 26%

മാത്രമാണ്. മത്സ്യകൃഷി രംഗത്തെ പുത്തൻ സാങ്കേതികവിദ്യകളും ശാസ്ത്രീയ കൃഷിരീതികളും ഉപയോഗിച്ച് മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിച്ചാൽ മാത്രമേ കേരളത്തിന്റെ മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് സാദ്ധ്യമാകു.

കേന്ദ്രസർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്ന ആഗോളവൽക്കരണ നയങ്ങളുടെ ഭാഗമായി "Blue Economy" (നീല സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ) പദ്ധതിയിൽ പ്രത്യേകിച്ചും മത്സ്യബന്ധനം, മത്സ്യകൃഷി എന്നീ മേഖലകളിൽ പങ്കാളികളാകാൻ യാതൊരു വ്യവസ്ഥയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. തീരദേശ ജനതയുടെ, പ്രത്യേകിച്ച് മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ച പദ്ധതികളിൽ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ കാഴ്ചക്കാരായി നിൽക്കേണ്ട അവസ്ഥ. കടലിലെ ധാതുഖനനം, ആഴക്കടൽ മത്സ്യസമ്പത്ത് ചൂഷണം, കടൽ മത്സ്യകൃഷി എന്നീ മേഖലകളിൽ വിദേശ കുത്തക കമ്പനികൾ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ച്, ജൈവ- അജൈവ സമ്പത്തിന്റെ പൂർണ്ണ നിയന്ത്രണം കൈക്കലാക്കുമ്പോൾ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽസുരക്ഷ, ഉപജീവന സുരക്ഷ, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ എന്നിവ നഷ്ടപ്പെടും. വിവിധ മേഖലകളിൽ നേരിട്ടുള്ള വിദേശനിക്ഷേപം (Foreign Direct Investment) അനുവദിച്ചതിനാൽ കടലും, കടൽത്തീരവും, ജൈവ-അജൈവ സമ്പത്തുകൾ എല്ലാംതന്നെ കുത്തക കമ്പനികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാകും. വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി, തീരദേശം വ്യാപക നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വ്യവസായവൽക്കരണത്തിനും വിധേയമാകും വഴി മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങൾ തീരത്തു നിന്ന് പാലായനം ചെയ്യേണ്ട അവസ്ഥ സംജാതമാകും. മത്സ്യബന്ധന സബ്സിഡി രണ്ടു വർഷത്തിനുശേഷം നിർത്തലാകുന്ന ലോക വ്യവസായ സംഘടന (WTO) യുടെ തീരുമാനം കേരളത്തിലെ ആയിരക്കണക്കിന് തൊഴിലാളികളെ മത്സ്യബന്ധനം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ട അവസ്ഥയിലേക്കു നയിക്കും. തീരദേശത്ത അശാന്തതയുടെ നാളുകൾ ഉണരുവാൻ സാദ്ധ്യത മുൻകൂട്ടികാണേണ്ടതാണ്.

ഇടതുപക്ഷ സർക്കാർ മത്സ്യസമ്പത്ത് സംരക്ഷണം, മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമം, ഫിഷറീസ് - സമുദ്രപഠനം എന്നീ മേഖലകളിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ഗവേഷണത്തിനും വേണ്ടി ചരിത്രപരമായ നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തി പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി.

5 വർഷം കാലയളവിൽ (2006-2010) കേരളത്തിന്റെ മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ സുസ്ഥിരത നിലനിർത്തി മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമം, മത്സ്യ സമുദ്രമേഖലയിലെ വിദ്യാഭ്യാസം - ഗവേഷണം എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ടു 5 നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച ചരിത്ര സംഭവമാക്കി. മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കടാശ്വാസം (2008), മത്സ്യത്തൊഴിലാളി - അനുബന്ധ മേഖല തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമം (2007), ഉൾനാടൻ മത്സ്യബന്ധനവും

മത്സ്യകൃഷിയും (2010), കേരള വർഷകാല മത്സ്യബന്ധനം (സമുദ്ര ഉപരിതലം) സംരക്ഷണം എന്നിവ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക ഉന്നമനത്തിനും കടക്കെണിയിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കാനും ഉപകരിച്ചു. ഉൾനാടൻ മത്സ്യബന്ധനവും കൃഷിയും നിയന്ത്രിക്കാൻ നിയമപരിരക്ഷ ഇല്ലാതിരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ 2010 ൽ നിയമം നിലവിൽ കൊണ്ടുവന്നു. 2010 ലെ കേരള ഫിഷറീസ് സമുദ്ര പഠന സർവ്വകലാശാല നിയമം വഴി രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ ഫിഷറീസ് സമുദ്ര പഠന സർവ്വകലാശാല കൊച്ചിയിൽ സ്ഥാപിച്ചു. നൂതനമായി 30 ൽപ്പരം ബിരുദാനന്തര പാഠ്യപദ്ധതികൾ ഈ സർവ്വകലാശാലയിൽ ആരംഭിക്കാൻ സാധിച്ചു. ഇതുവഴി ഫിഷറീസ് സമുദ്രപഠനത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഹബ്ബായി കൊച്ചി മാറി എന്നത് അഭിമാനകരമാണ്.

ഫിഷറീസ് സമുദ്രപഠന വിഷയങ്ങളിൽ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ മക്കൾക്ക് 20% സംവരണം നടപ്പിലാക്കിയ കേരളം രാജ്യത്തിന് മാതൃകയായി.

2011 ൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച ഫിഷറീസ് സമുദ്ര പഠന സർവ്വകലാശാലയിൽ സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ മക്കൾക്ക് എല്ലാ കോളേജുകളിലേക്കും നിലവിലുള്ള സംവരണ രീതിയെ ബാധിക്കാത്ത രീതിയിൽ 20% സംവരണം ഏർപ്പെടുത്തിയത് പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങളെ മുഖ്യധാരയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ ഉതകുന്ന നടപടി ഒരു നാഴികകല്ലായി. ഈ അവസരം പ്രയോജനപ്പെടുത്തി ബിരുദവും, ബിരുദാനന്തര ബിരുദവും ഡോക്ടറേറ്റും കരസ്ഥമാക്കി വിദ്യാഭ്യാസം, ഗവേഷണം, ഭരണം, വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ, മറ്റ് ഫിഷറീസ് – സമുദ്ര പഠന അനുബന്ധ മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ നേടാൻ KUFOS ന്റെ പ്രവർത്തനം സഹായകമായിട്ടുണ്ട്.

മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കാനും നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ

1) ജനകീയ മത്സ്യകൃഷി, മത്സ്യകേരളം, സുഭിക്ഷകേരളം എന്നീ പദ്ധതികളിലൂടെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ജലകൃഷിയിൽ നിന്നുള്ള ഉല്പാദനം 50000 ടണ്ണിൽ നിന്ന് 2 ലക്ഷം ടണ്ണായി ഉയർത്താൻ സാധിച്ചു.
2) രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ അക്വാടെക്നോളജി പാർക്ക് ആലുവായിലെ കൊട്ടുങ്ങല്ലൂരിൽ 2008 ൽ സ്ഥാപിച്ചു.
3) നൂതന കൃഷി രീതികളായ കൂട്ടമത്സ്യകൃഷി 400 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ജലസംഭരണികളിൽ സ്ഥാപിച്ചു. കൂടാതെ 319 Re circulatory Aquaculture, 400 Biofloc

unit കളും നടപ്പിലാക്കുക വഴി ഉൾനാടൻ മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ ഗണ്യമായ വികാസവും നേടാൻ സാധിച്ചു.

4. പുനർഗേഹം പദ്ധതി :-

തീരദേശത്ത് രൂക്ഷമായ കടലാക്രമണ ഭീഷണി നേരിടുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ വേലിയേറ്റ രേഖയിൽ നിന്നും 50 മീറ്റർ പരിധിക്കുള്ളിൽ താമസിക്കുന്ന മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങളെ സുരക്ഷിത മേഖലകളിലേക്കു മാറ്റി പാർപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതി പുരോഗമിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 1682 ഭവനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ച് താക്കോൽ കൈമാറി.

5. ഭൂരഹിത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് വ്യക്തിഗത ഫ്ലാറ്റുകൾ നിർമ്മിച്ചു നൽകി.

6. സംസ്ഥാനത്ത് 40 സീഫുഡ് കിച്ചണുകൾ, മത്സ്യഫെഡിന്റെ മൊബൈൽ ഫിഷ് മാർട്ട്, വനിതകൾക്ക് മത്സ്യവിൽപ്പനക്കായി സൗജന്യ ബസ് സർവ്വീസ് എന്നിവ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കേണ്ട പദ്ധതികളാണ്.

7. കടലിലെ വളർച്ചയെത്താത്ത മത്സ്യങ്ങളെ പിടിച്ചെടുക്കുന്നത് നിയന്ത്രിക്കാൻ 52 മത്സ്യഇനങ്ങളുടെ വലിപ്പം നിജപ്പെടുത്തി വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു. ഇതുമൂലം ചെറു മത്സ്യ ചൂഷണം തടയൽ സാധ്യമാക്കുന്നതിനും. മത്സ്യോൽപാദനത്തിൽ ഗണ്യമായ വർദ്ധന നേടാനും സാധിച്ചു. കടലിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ കുമിഞ്ഞു കൂടിയ പ്ലാസ്റ്റിക്ക് നീക്കം ചെയ്യാൻ വേണ്ടി ശുചിത്വ സാഗരം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു.

നിർദ്ദേശങ്ങൾ

1. അമിതമായ മത്സ്യബന്ധന സമ്മർദ്ദവും, അശാസ്ത്രീയ മത്സ്യബന്ധന രീതികളും മൂലം കടലിന്റെ അടിത്തട്ടിലെ ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ ആരോഗ്യം അനുദിനം ക്ഷയിക്കുന്നു. ജൈവ വൈവിധ്യ ശേഷി നശിക്കുന്നു. രാസ -ഭൗതികാഘാതങ്ങളിൽ വ്യത്യാസം വരുന്നു. പ്രസ്തുത മേഖലകൾ തകർച്ചയിലാണ്. സസ്യ - ജന്തു ജീവികളുടെ ഉൽപാദനം ക്ഷയിക്കുന്നു. വിവിധതരം പാരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിട്ടു വരുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ കോണ്ടിനെന്റൽ ഷെൽഫിന്റെ (39,139 ച. കി. മീറ്റർ) 4% സമുദ്ര സംരക്ഷിത പ്രദേശമായി പ്രഖ്യാപിക്കണം. ഇതുമൂലം ജൈവ വൈവിധ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കാനും, മത്സ്യങ്ങൾക്കും ചെമ്മീനുകൾക്കും പ്രജനന മേഖലകളായി മാറുന്നതു മൂലം, മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ പുനർജീവനത്തിന്

സഹായകമാകുക വഴി, ശോഷണം നേരിടുന്ന മത്സ്യസമ്പത്ത് സംരക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കും.

2. കടലിന്റെയും ഉൾനാടൻ ജലാശയങ്ങളുടെയും മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ സംരക്ഷണം, പരിപാലനം മുൻനിർത്തി പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ശാസ്ത്രീയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ഉൽപാദക ക്ഷമതയും മത്സ്യോൽപാദനവും വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
3. 2030 – ഓടെ കേരളത്തിന്റെ മത്സ്യോല്പാദനം 16 ലക്ഷം ടണ്ണായി വർദ്ധിപ്പിക്കണം. ശാസ്ത്രീയകൃഷി രീതികൾ ഉപയോഗിച്ച മൊത്തം ഉല്പാദനത്തിന്റെ 60% ജലകൃഷിയിലൂടെ നേടി ദേശീയ മത്സ്യോല്പാദനത്തിന് സമാനമായ സ്ഥിതിവിശേഷം ആർജ്ജിക്കണം.
4. ആഴക്കടലിലെ ചൂര, ചൂര പോലുള്ള സമ്പത്തുകൾ, കണവ, കുന്തൽ മറ്റു മത്സ്യ സമ്പത്തുകൾ ചൂഷണം ചെയ്യാൻ ചെറുകിട – പരമ്പരാഗത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെ ആധുനിക മത്സ്യബന്ധന രീതികളിൽ പരിശീലനം നൽകി പ്രാപ്തരാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ പ്രത്യേകം സജ്ജീകരിച്ച യാനങ്ങൾ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകി പ്രസ്തുത ദൗത്യങ്ങളിൽ പ്രധാന പങ്കാളികളാക്കണം.
5. കായൽ നദികൾ ഇവയുടെ ആഴത്തിനും പരപ്പിനും ശോഷണം നേരിട്ടു വരുന്നു. കായൽ കയ്യേറ്റം തടയാനും, കയ്യേറിയ കായൽ പ്രദേശങ്ങൾ പൂർവ്വ സ്ഥിതിയിലാക്കാനും നിയമനിർമ്മാണം നടത്തണം. വാണിജ്യ പ്രാധാന്യമുള്ള തിരുത, കാളാഞ്ചി, പൂമീൻ, അപ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ഇവയുടെ സമ്പത്ത് വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ഹാച്ചറിയിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച കുഞ്ഞുങ്ങളെ കായലിൽ നിക്ഷേപിക്കാൻ നടപടിയുണ്ടാക്കണം. കേരളത്തിലെ നദികളിൽ മാത്രം കാണുന്ന വംശനാശം നേരിടുന്ന മത്സ്യങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാനും, പരിപാലിക്കാനും പദ്ധതികൾ ഉണ്ടാവണം.
6. മത്സ്യ ലഭ്യതയിൽ നേരിടുന്ന കുറവ്, ദിവസേന വർദ്ധിച്ച വരുന്ന മത്സ്യബന്ധന ചിലവുകൾ, ഇന്ധന വിലയുടെ കുതിപ്പ്, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളും കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനവും മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന നാശനഷ്ടങ്ങൾ, മത്സ്യബന്ധന ദിവസങ്ങളുടെ നഷ്ടം എന്നിവ കാരണം മത്സ്യബന്ധനം ലാഭകരമല്ലാതാകുന്നതോടെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ കൂടുതൽ കടബാദ്ധ്യതയിലേക്കു തള്ളപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ ഗൗരവമായി കാണണം. സംസ്ഥാനത്തെ 60% മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെയും

കടബാദ്ധ്യത ശരാശരി 75,000/- രൂപയാണ്. ഇതിൽ നിന്നും മോചനം ലഭിക്കുവാൻ മുൻകാലങ്ങളിൽ ഇടതുപക്ഷ സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയ നടപടികൾ തുടരേണ്ടതാണ്.

7. ജലകൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്ന മത്സ്യങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യവത്ക്കരണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. സംസ്ഥാനത്ത് തിരുത, കാളാഞ്ചി, ഗിഫ്റ്റ് തിലാപ്പിയ, വനാമി ചെമ്മീൻ, ഞണ്ട്, മലേഷ്യൻ വാള എന്നിവയുടെ ഹാച്ചറികൾ സ്ഥാപിച്ച് കർഷകർക്ക് ആവശ്യാനുസരണം വിത്ത് നൽകാൻ കഴിയണം. നിലവിൽ അന്യ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും മത്സ്യകുഞ്ഞുങ്ങളെ കൊണ്ടു വരുന്ന രീതിയിൽ മാറ്റം വരുത്തണം. സംസ്ഥാനം മത്സ്യതീറ്റ നിർമ്മാണശാലകളും സ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

8. മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെ ഇടനിലക്കാരുടെ ചൂഷണത്തിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കുവാൻ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തണം. മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ പിടിക്കുന്ന മത്സ്യങ്ങളുടെ വില നിശ്ചയിക്കാനും വിൽക്കാനും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെ അനുവദിക്കുകയും പ്രാപ്തമാക്കാനുള്ള നടപടികളും സർക്കാർ കൈക്കൊള്ളണം.

9. കമ്പോളങ്ങളിൽ മത്സ്യത്തിന്റെ വില വർദ്ധിക്കുന്നതിൻ ആനുപാതികമായി മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് വില വർദ്ധനവിന്റെ ഗുണം ലഭിക്കണം. നിലവിലെ കമ്മീഷൻ ഏജന്റുകളും തരകന്മാരും വില നിശ്ചയിക്കുന്ന രീതിയിൽ മാറ്റം വരണം. ഉപഭോക്താക്കൾ നൽകുന്ന വിലയുടെ 90% എങ്കിലും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന രീതിയിൽ വിപണന രീതിയിൽ മാറ്റം വരണം.

10. മത്സ്യത്തിന്റെ വിലയിടിച്ചിലിൽ നിന്നും സംരക്ഷണം നൽകാൻ മത്സ്യങ്ങൾക്ക് താങ്ങുവില നിശ്ചയിക്കണം.

11. മത്സ്യസംസ്കരണ ശാലകളുടെ ഉല്പാദന രീതിയിൽ സമഗ്രമാറ്റം വരണം. നിലവിലെ അയൽ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അന്താരാഷ്ട്ര കുത്തക കമ്പനികൾക്ക് അസംസ്കൃത സമുദ്രോല്പന്നങ്ങൾ നൽകുന്ന രീതിയിൽ മാറ്റം ഉണ്ടാകണം. ഉല്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യവർദ്ധനവ് ഉണ്ടാക്കണം. അതുവഴി നിലവിൽ ലഭിക്കുന്ന വിദേശ നാണ്യം നാലുമടങ്ങായി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഇതുവഴി മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ മത്സ്യത്തിൽ വില കൂടുതൽ നൽകാൻ സാധിക്കും.

12. അലങ്കാര മത്സ്യ വ്യാപാരത്തിനാവശ്യമായ ഉല്പാദനം, കയറ്റുമതി എന്നിവ ലക്ഷ്യമാക്കി ആലുവയിൽ സ്ഥാപിച്ച Aqua Technology Park (KAVIL) ന്റെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തണം. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കൂടുതൽ സാറ്റലൈറ്റ് ഫാമുകൾ backyard farm കൾ സ്ഥാപിച്ച് KAVIL - ൽ ആവശ്യാനുസരണം മത്സ്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കണം.

അലങ്കാരമത്സ്യമേഖലയുടെ അനുബന്ധ മേഖലകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാൻ ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളും ആരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.